

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Ишлэжь агъэлъэпIагъ

Адыгэ Республикаем и Апшъэрэ хыкум иапэрэ тхъамэтагъэу, РСФСР-м изаслуженнэ юристэу Делэкъо Ерстэм Мэджидэ ыкъом тыгъуасэ мэфэкі шыкіэм тетэу мыжъобгъурэ шэжь мыжъорэ кыфэзэуахыгъэх. Ар псаугъэмэ бэдзэогъум и 31-м ыныбжь ильес 90-рэ хууштыгъэ.

Ерстэм Адыгэ автоном хэкум ихэку хыкум итхаматэу щыхадыгъ.

Адыгейим и Лышшхэе Делэкъо Ерстэм Iofeu ышлагъэм осэшко фишигъыгъ, статусыкі зилэ хуугъэ республикэр ылъэ пытэу төуцонымкіэ шуагъэ къытэу зэрэлэжъагъэр кыыхигъэшчигъ.

— Ерстэм Мэджидэ ыкъор исэнэхъяат хашыкышишко зэрэфыриэм даклоу, игъусэхэмкіи улчэжжэгъо щытыгъ. Аш къэралыгъом, республикэм апашихъэ гъэхъагъэу щыри-Іэхэр тын зэфэшхъафхэмкіэ кыхагъэшчигъэх. Щытхууцэу «РСФСР-м изаслуженнэ юрист», медальхэу «За доблестный труд в ознаменование 100-летия со дня рождения В.И.Ленина» ыкы «Iofoшленый иветеран» зыфилохэрэр

Шэжь зэхахьэм хэлэжъагъэх Адыгейим и Лышшхэе Къумпыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Апшъэрэ хыкум итхаматэу Шумэн Байзэт, АР-м и Конституционнэ хыкум итхаматэу Лышхэтикъо Аскэр, АР-м и Апшъэрэ хыкум итхаматэу щытыгъэ, почетнэ отставкэм щыІэ Трахъо Аслъан, Мыеекъуапэ имэрэу Андрей Гетмановыр, хыкум сообществэм ипащхэр ыкы иллыклохэр, Делэкъо Ерстэм иунахъо щыххэр, нэмикхэр.

Ioftkhabzэм ипэублэм Делэкъо Ерстэм ишылэнгъэ гъогу къытегуушигъагъэх. Хэбзэгъэуцу-гъэр республикэм щыгъэптигъенным паэ аш ышлагъэр гүнэнчч. Къыхихыгъэ сэнэхъятым фэшъэпкъэу лэжъагъэ. Ильес 35-м ехүурэ ар прокуратурэм, хыкум системэм Ioф ашишлагъ.

Икілэццыкъуло зэо ильес къинхэм атефагъ. Гурит еджа-пэр къызеухым сэнэхъат гъэнэфагъэ зэригъэгъотыгъ, нэужым Саратов дэт юридическэ институр дэгүү дэдэу къыухыгъ. Къызщыхуульэ Тэуцожь райо-

Сурэхэр А. Гусевым түрихвийнэх.

ным ипрокуратурэ следователэу щылэжъагъ. Адыгэ автоном хэкум ипрокурор игуадээ нэсыгъ. 1982-рэ ильесим, мэкьюгъум, Адыгэ хэкум инароднэ депутатхэм я Совет изэхэсигъо

къыфагъэшьошагъэх. Делэкъо Ерстэм Iofoшленый илэм ишыагъэкіи непэ республикэм ихъикум системэ хэхъоныгъэхэр ешыхъ, — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Делэкъо Ерстэм зыщыпсэү-щыгъэ унэм мыжъобгъур къыщызэуахыгъ, аш пэммычжээ шэжь мыжъори альяуцугъ. Мы пистэуми кіещакло афэхъууцугъэр АР-м и Апшъэрэ хыкум итхам-

матэу Шумэн Байзэт ары. Аш дырагъэштагъ хыкум сообществэм, республикэм ыкы къалэм ихэбээ къулыкъухэм, унэм щыпсэухэрэм.

— Ильескээ узэклэлэбажьмэ зэлъашлэрэ юристэу, сэнауучыгъэшко зыхэль зэхэшаклоу, ильес пчыагъэрэ Ioф зыдэшэшгъэ Делэкъо Ерстэм Мэджидэ ыкъом идунаи ыхъожкыгъ. Опытэу, шэныгъэу іеклэхэмкіэ тэ, специалист ныбжыкъехэм, къыддэгүащэшчигъ. Ишылэнгъэ гъогу законым, цыфхэм яфитынгъэ къэххуумгъэным фэйршигъэр, — къыуагъ Шумэн Байзэт.

Ioftkhabzэм къыщыгущыла-гъэх ыкы непэ къытхэмитыжь Ерстэм гүшүэ дэхабэ къыфа-иуагъ Владимир Нарожнэр, Трахъо Аслъан, хыкум корпу-сум иветеранхэм.

Ишлэжь зыгъэлъапэрэ, къе-зыуухумэрэ республикэм ипа-щхэм ыкы АР-м и Апшъэрэ хыкум зэрафэрэзэр къыуагъ аш икілэх. Зэхахъэм икілэх къээрэгъоигъэхэм мыжъобгъум къэгъагъэхэр къэральхъа-гъэх.

ГҮНЭЖХҮҮКЬО Сэтэнай.

Гъогурыктоныр щынэгъончъэным фэлорышшэх

Хыльээзэшэ машинэхэр зэрыкторэ гъогухэр кызэтегъэнэжыгъэнхэм, гъогурыктоныр щынэгъончъэу щытынымкэ шэгъэн фаехэм, гъогухэм хуугэшлагэу кватеххуухэрээм къэгъэнэжъаклохэр зэрафхэзыхэрэ, гумэкыгъохэр зэрэдагъэзыжыхэрээм ыки нэмийк юфыгъохэми щатегуущагъэх гъогурыктоныр щынэгъончъэу щытыным фэлорышшэх комиссиеу зэхашагъэм изэхэсигьо.

АР-м и Лышхээу Күмпил Мурат ишшэрилтэйкэ зэхэсигьор зерищагь АР-м ивице-премьерэ Сапий Вячеслав.

Адыгэ Республика м псеольшынымкэ, транспортнымкэ, унэ-коммунальнэ ыки гъогу хъызметынкэ иминистрэу Валерий Картамышевым кызэриуагъэмкэ, мэфэ фэбэшхохэм асфальтыр зэргэшүэшбэрэм къыхэкыикэ хыльээзэшэ машинэхэм гъогум зэрарышо кыфаҳы. Ведомственэ унашью щылэм къыхэхэлтигэшэ машинэхэм зеклонхэ амьльэкынэ шольтырим охтэ гъэнэфагъикэ кыщызэтырагъэуцагъэх. Мы унашьор зэргэшцакээрэм гъельэшыгъэ шыкэм тетэу лыпльэнхэ зэрэфаа министрэм кыкыгъэтхыгъи.

Мыш игъекотыгъеу зытегүшэхэ нэуж министрствэхэм ыки ведомствэхэм юф зэрэ

шэштш шыкээр аштагь. Карьеэрхэр, элеваторхэр зыгъэлажхээрээм, мэкуумещ продукциер ыки хыльэхэр зезышхээрээм зэдэгүшыгъэхэр адашыщих, джащ фэдэу къэралыгъо автодорнадзорын Адыгейим и Къэралыгъо автоинспекциерэ зэлхынгъэу зэдиряяэр агъэлэшшишт.

Къэралыгъо автодорнадзорым имежрегиональнэ Гъэлорышшаплэу Краснодар краим ыки Адыгэ Республика м щылэм ипащэу Павел Переверзевыр автомобиль гъогоу А-160 «Мыекуулэ — Бжэдэгъухыбл — Адыгэкал — Усть-Лабинск — Кореновск» зыфиорем хыльээзэшэ машинэхэр зыщауплэкүрэ пунктуу тетым иофшэйн зэфхэхысыжыхэр кыифишигъэх. Аш кызэриуагъэмкэ, 2020-рэ ильэсийм имэзи 6-у пыкыгъэм Гъэлорышшаплэм икъулыкүшшэхэм транспорт мин 244-м ехуу ауплэкүгъ, хыльэ

шэштш шапхэхэр гъоггу 747-рэ аукъуагъэхэу къыхагъэшшигъ. Водитель 747-мэ административнэ пшэдэкъыж арагъэхыгъ, тазырэу атрыальхагъэр сомэ миллион 1,3-м клахъ. Административнэ зэхэфынхэр зашыхэм юридическэ лицэхэм ыки унэе предпринимательхэм альянкыокэ сомэ миллиони 10,5-рэ зытефэгъэунэшшо 66-рэ ашыгъ.

Республикэм игъогухэм хуугэшлагъэу кватеххууххэрээм афэгъэхыгъэу къэгүшагъялг АР-м и Къэралыгъо автоинспекцие ипащэу Александр Курлас. Аш кызэриуагъэмкэ, 2020-рэ ильэсийм имэзихэу пыкыгъэм Адыгейим игъогухэм хуугэшлагъи 196-рэ кватеххууххагъэу агъеунэфыгъ, ахэм нэбгырэ 35-рэ ахэлодагь, нэбгырэ 229-мэ шобжхэр атешагъэхэх хуугъэ. Блэкыгъэ ильэсийм мыш фэдэ иуахьтэ егъепшагъэмэ,

авариехэм япчагъэ 26-кэ, хэкюодагъэхэр 9-кэ, шобжытешагъэхэм япчагъэ нэбгырэ 40-кэ мыгъэ нахь макэ хуугъэ.

Джащ фэдэу льэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыки шэхэшшүхэм адиштэрэ автодорнадзорын АР-м и Къэралыгъо автоинспекцие ипащэу Александр Курлас. Аш кызэриуагъэмкэ, 2020-рэ ильэсийм имэзи 6-у пыкыгъэм Гъэлорышшаплэм икъулыкүшшэхэм транспорт мин 244-м ехуу ауплэкүгъ, хыльэ

AP-м щылэр, AP-м хэгъэгү клоц юфхэмкэ ыки AP-м псаунгыэр къэххумэгъэнымкэ иминистрствэхэр зэгүүсэхэу мы юфшэнэйр агъэцакэ. Аш юф дэзышэшт нэбгырэ 1228-рэ хүрэе куп зэхашагь ыки технике 388-рэ зэрагъэгъотыгъ.

2020-рэ ильэсийм мэшгээхээлээс-къэгъэнэжын ыки аварийнэ-къэгъэнэжын подразделенихэр гъогухэм къашхуугъэ хуугэшлагъэ 266-мэ ахэлэжьагъэх, нэбгырэ 70-рэ къягъэнэжьагъэ. Джащ фэдэу аварие хуугэшагь машинэм рипытагъэхэу нэбгырэ 22-рэ къирахжыгъэ, нэбгырэ 12-мэ апэрэ медицине ишпэгъур арагъэгъотыгъ.

КИАРЭ Фатим.

Волгоград саугъэт щагъэуцугъ

Адыгейим щыщхэу Сталинград къэзүхумагъэхэм ясаугъэт Волгоград щагъэуцугъ.

Ар Хэгъэгү зэошхор заухыгъэр ильэс 75-рэ зэрхуугъэм ыки шэгъэхэм щитхуумрэ я Ильэс фэгъэхыгъэ юфхуабзэхэм къадыхэлтигъ. Мамаевым ыцэ зыхырэ юашхээу Волгоград щылэм Шеҗкын и Тхыль зэгхуягъэ фэд тырагъэуцогъэ тамыгъэм итеплэ. Аш урысбээзки адыгабзэки тыратхаг: «Адыгейим ыкъохэу, ыпхуухэу Сталинград иухумаклохэм егъешшэ щитхуур яй»

ыки «Вечная слава сыновьям и дочерям Адыгей — защитникам Сталинграда».

— Уштыйн юфшэн кын зэрхагъагь, мы зэо-зэпэуцужь мэхъаджэм тичынгъоу хэкюодагъэхэм ыки псауу къыхэхыжыгъэхэм ацэхэр агъеунэфынхэ алъэкыгъ. Уштыйнхэр ашынхэмкэ Адыгэ Республика м Шеҗкыль кызфагъэфедагь, — кылууагь Адыгейим ипащэу Күмпил Мурат.

Адыгейим иофицерхэм ыки идзээхээлэхээм яшшэж гъэптигээнэйр зигуукъэгъээр республикэм иветэрэнхэм я Совет ары. Аш дыригъэштэ Адыгейим и Лышхээ. Мы охтэ блахъэм саугъэтэм икъызэхуун хэлэжьэнхэр Адыгейим илъыклохэр Волгоград клощтых.

ІШШЫНЭ Сусан.

Язэдэлэжьэн лъагъэклюатэ

Урысие Федерацием энергетикэмкэ иминистрэ игуадзэ Юрий Маневич видеоконференции шыкэм тетэу Адыгэ Республика м иминистрэхэм я Кабинетрэ ПАО-у «Кубаньэнерго» зыфиорэмрэ япащхэм зэдэгүшшэгъу адьриагь. Электричествэ рикуюлэхэм ягъэкіжын фытегъэпсихъэгъэ юфтхуабзэхэр инвестиционнэ программэм хэгъэхъэгъэнхэр ары анахь шъхьаалэу зигугъу ашыгъэр.

Адыгейим и Лышхээу Күмпил Мурат ишшэрилтэйкэ зэхэсигьом хэлэжьагъэх республикэм ивице-пре-

мьерэу Сапий Вячеславрэ АР-м экономикэ хэхъонгъэмкэ ыки сатуумкэ иминистрэу Геннадий Митрофановырэ. Энергетикесх хъызметын хэхъонгъэшэхынкэ ыки ар гъэкіжыгъэхэмкэ зэрифэшшуашэ юф зэдашшэнхэм мэхъанэшко зэриэлр лъэнхуухэм къыхагъэшшигъ. Аш кыдыхэлтигъэу шъольтырим ит подстанции заулэм ягъэцэхэхын фытегъэпсихъэгъэ проектэу ПАО-у «Кубаньэнерго» зыфиорэм кыгъэхъазырыгъэр щылэнгъэм щылхырышыгъэнхэр пшъэрилр шъхьаалэхэм ашыщэу къалаагь.

Проектын мэхъанэшко зэрэраторырэм

ишихъат АР-м иминистрэхэм я Кабинет, «Россети» ыки ПАО-у «Кубаньэнерго» зыфиорэм юф зэдашшэнхэмкэ зээзгынгъэу зэдашшыгъэр. Аш игъэцэлэн зэрафхэзыхэрэхэм зэхэсигьом щитегүшагъэх.

Шъольтырим иэнэргетикесх комплекс хэхъонгъэхэр ышихъинхэр анахь мэхъанэшко зиэл лъэнхуухэм ашыщэу Адыгейим и Лышхээу кыгъээнэфагь. Аш епхыгъэ пшъэрилхэр гъэцэлгагъэхэе зылхуукия республикэр джыри нахь лъэгэлэх инхэм анэсийн зэрилтэйкыщтыр хигъеунэфыгъэх.

Энергэклюачхэм ахэгъэхъогъэнхэм

кэ мы аужырэ уахтэм Адыгейим щызэшшуахыгъэр бэ. «Росатомым» хэхъэрэх структурэм ишууагъэхэе жыбгэх иамалкэ Урысиею юф щызшээрэ электростанции анахь иныр республикэм щагъэпсигъ. Тыгъэмкэ юф зышшэшт электростанцием ишихъин лъагъэклюатэ.

Ыпшъэкэ зигуукъу къэтшыгъэх системэм игъэкіжын, изэтгээпсихъан фэлорышшэ Санкт-Петербург щыкыгъэ дунээ экономичесх форумыр Адыгейим и Лышхээру «Россети» зыфиорэм и Правление и Тхаматэрээ зыкэлхэгъэх зээзгынгъээр.

АР-м и Парламент

АЛЬЭГҮҮГҮЭМ ЫГҮЭРЭЗАГҮЭХ

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ ащ игуадзэу Шъэо Аскэррэ мэфэку мафэм Теуцожь районым щылагъэх. Мызэгъэгум ахэм ягуу сагъ АР-м мэкъу-мэшымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур.

Ыпэрапшыу ахэр ООО-у «Синдика Агро» зыфиорэ мэ-күмэш хызметшаплээм иха-сэхэм ащиагъэх. Адыгеим имэкъумэш хызмет хэхъони-гъэхэр ышынхэм анахыбэу зиахъ хэзыльхъэхэрэм ар ащищ. Теуцожь районым имызакъоу Красногвардейскэ районными чыгухэр щелэжых.

Хызметшаплээм иагроном шъхъяэу Тыгъужь Нурбый къы-зэриуагъэмкэ, бжыхъэсэ хъэ гектар 507-рэ апхыгъагъ. Ащ иухыжын аухыгъ. Зы гектарын, гурытымкэ льытаагъэу, центнер 50 къырахыгъ. Мы мафэм коцым щыщэу къэнагъэр алохъыттыгъ, тызэрэшы-гъуазэмкэ, къыкъэлъякъорэм аухыгъ. Пстэумки мы муниципальне образованием коц гектар 860-рэ щыхальхъэгъагъ. Гурытымкэ льытаагъэу, центнер 52-рэ къытыгъ. Рапс гектар 387-м щыщэу макъеу къафэ-наагъ. Ащ, гурытымкэ льытаагъэу, центнер 25-рэ къырахы.

Хызметшаплээм игъэтхэсэ лэжыгъэхэри пащэхэм зэрагъэльтэгъугъ. Лэжыгъэ чылапхъэ ашыщт натрыфыр гектар 365-рэ мэхъу, тигъэгъазэм 385-рэ рагъэубыттыгъ. Ахэр игъом чыгум зэрэрагъэхэгъагъ, ищикэгъэ пстэур зэрарашилгагъэр къахэшэу, дэхдэд. Парламентым ипащэхэм, мэкъу-мэшымкэ министрэми ар къыхъэшыгъ.

— Мы хызметшаплээр Теу-цожь районым зыщылахъэрэм къыщыублагъэу мэкъумэш хыз-метым хэхъоныгъэ инхэр ре-гъэшыхъ, Адыгеим гъомылапхъэ

зыхашыкыщт лэжыгъэ дэгъоу лихыхъырэми илахъышо хэль. Мыгъэ огъугъэ, щыргъукли щылагъ. Ащ пае къэмийнэу «Синдика Агром» лэжыгъэ бэгъуагъ къирхыхъыгъ, — къыуагъ Владимир Нарожнэм. — Мыщ фэдэх хызметшаплэхэр нэмийкхэмкэ щысэтехып! эх, шыкъеу агъефедхэрэмкэ адэгощэнэр шиоки зимыэ юфэу сэльтигъ.

«Синдика Агром» елхыгъ ООО-у «Мылэрьис» зыфиорэри. Ар мы районым ит къутыреу Городскоим дэжь щы! Аши Парламентым ипащэхэмрэ мэкъу-мэшымкэ министрэми щылагъэх.

Чыгхэтэ гектар 80-у хыз-метшаплээм ыгъэтийсхъагъэм щыщуу 75,5-мэ мылэрьисэ льепкэ зэфэшхъафхэр къацкъых, гектари 4,5-мэ черешне атет. Хызметшаплээм иучредителэу Лылэпэ Ибрэхимэ къызэриуа-тъэмкэ, мылэрьисэхэм азыны-

хъащт мылэрьисэ чыг цыкъухэр къацгъахэх.

Чыгхатэр зэрэдахэр, къа-бзэу зэралыгъыр Парламентым ипащэхэм, министрэми къыха-гъэшыгъ, яххэлжэр къадэхъун-хэу, хэхъоныгъэ инхэр ашын-хэу афэлэеуагъэх.

Проектхэмрэ программэхэмрэ къадыхэлъытагъэхэр

Нэужым къуаджэу Нэшү-къуае культурэм и Унэу ща-гъэкъэжырэм къышууцгъэх. Лылэпэ проектэу «Культурэм» ар къышидэлъытагъ, пстэумки сомэ миллиони 10-м ехъу пэ-люагъэхъащт. Агъэнэфэгъэ юф-шлэнхэм анахыбэр зэшшуахыгъах. Унэм ышхъэрэ электи-чествэм иклюаплэхэмрэ зэблахъугъэх, дэпкъхэр, джэхашъор, итеплэе агъэкъэжыгъэх. Ильэ-сэу тызыхэтийн ыкъэм нэс аухын гүхэль я.

Къоджэ псэуплэхэм хэхъоныгъэхэр ягъэшыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ программэм къыдыхэлъытагъ къуаджэу Очэ-пщие щагъэпсырэ спорту ыкъи-гъэпсэфып! паркыр. АР-м мэкъу-мэшымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур къызэриуагъэмкэ, сомэ миллион 11-м ехъу

ащ пае къатупшыгъ. Ащ нэмийкэуу, мыбюджет ахьщэу сомэ мин 800 хагъэхъащт. Паркым футбол ыкъи баскетбол ешлэхэр щашыхъ, спорт псэольэ зэфэшхъафхэр щагъэуцщыхъ, хэушхъафыкыгъэу гэвэсэфып! эиэшт, чыгхэр, куандэхэр, къэгъагъэхэр щагъэтысхъащыхъ.

Мыщ имызакъоу, къуаджэм культурэм и Унэу дэтыри, ФАП-ри афагъэкъэжыгъэх. Къоджэдэсэу мы мафэм Парламентым ипащэхэмрэ министрэми къяколагъэхэм ар къауагъ, цыфхэм япсауныгъэ, языгъ-псэфыгъо ухтээ зыагъэко-щтым, къелэцыкъухэм хэхъони-гъэхэр зэрашыщтхэм ащ фэдэу анаэ зэрэтетым пае АР-м и Лышхъэу Къумпьыл Мурат ыкъи ащ икомандэ лъэшэу зэрафэ-разэхэр къыхагъэшыгъ.

Адыгеир Лылэпэ проектхэм зэккэми зэрэхлажьэрэ, ащ ишүүхэгъэлэхэрэм медицинэ 1эпилэгъэхэр нахь къизэлгэгъэхъэшошу зэрафэхъуяа, гэвэсэфып! эхэм, къелэцыкъухэр спортым нахь хэзыщэцт чып! эхэм зэрах-хъорэм къыкъигъэтхъыгъ Владимир Нарожнэм.

Ащ игуадзэу Шъэо Аскэр пстэури къызэфихысыжээ, проектхэм, программэхэм ахэллэжэгъэнэм, мэкъумэш хыз-метым хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэм муниципальна образование зэрэшыпльхэр нафа зэрэхъугъэхэр къыхигъэшыгъ.

— Неп хызметшаплэу тыз-дэшшыагъэм къышытлэгъэгъэ-ми, агъэкъэжырэ, къе ашырэ псэуальяа тыздэшыгъэхъэми уамыгъэрэзэн пльэкъыщтэ, — къыуагъ ащ. — Анахь шъхъаэр цыфхэм зыфашыгъэрэ зэрэшы-гушууихъэрэр ары. Ахэм яеплы-къэхэр шъхъаихъыгъэу къызэра-люагъэр, ярээнэгъэ къызэрэ-раотыгъэхэрэ пстэумэ анахь шъхъа. Сыда пломэ, ахэм ящи-лэхэл-псэукъэ нахьшыу хъуным пай зэккэри зыфатшэрэр.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Гүмэк Йыгъо къихэмьи щыңыгъэм тыхэгъозэжы

МэкІэ-макІэу зыпкъ уюцожьын фae

Узажэрэй нахь макІэ шы

Щылэнгызъэр зыфэдэр зыщыгъупшагъэр бэ. Унэм узиңкыкэ уилэшт щылэнгызъэр о узажэрэм проценти 100-кэ зэрэте-мыфэштыр къыбугурылон фае. Кинотеат-рэм неущ уклоныр, пчэдэйжышхэ узэрэ-сагъэу шхаплэм щыпшыныр, зыщыгъэ-псэфынэу леклыб хэгъэгум убыбыныр къыбдэмыххууни ыльэклыщт. Аш фэдэ пстэуми уахэхъажыным охьтэ гъэнэ-фагъэ ыыхын зэрильэклыщтыр къыбугу-рылон фае.

УищыкIагъэр зэбгъэгъотын фае

Гукъыдэчъ шъумылэу, зыгорэм шъуе-
тъэгумэкымэ анах цыкъумкэ зехъо-
кыныгъэхэр къежъугъажъях. Дэгъюу
уипкышын «утгырьоным» фэш ушхэн,
псы уешъон, учтыен, щынгъончъяу
уэрэпсэурэр зэхэвшэн, зынчицлагъэм
зыбгэпсэфын фае. Сыд хуугъекли ылгэлэ-
къэтугъахам аашын уишнцаныгэ хэб-

Коронавирусым зимышъомбъуным фәшің цыфхәр унэмисынхә фәаеу хұygъәх. Мәзә зауләм ахәр къикілгъәхәп, ялофшләгъухәм, яныбджәгъухәм ахәмыхъәхәу уахътәр ағъәкluагъ. Джы, гумәкілгъор нахъ зәкләкluагъ ыкли цыкlu-цыкluо тищыләнгъез зытетыгъем тыхәуцожы. Пкышъолымкің ыкли цыфым изытеткің къемыхъылъекlәу ар зэрәклощым психологхәр кытегущыләх.

Фэдэхэм уарыждэгүүним фэшл зыгорэм уклон, ахьщэ бгъэклон ишыклагъэп. Хэти кlyачлэ кызысхигийтэжьеу, йалъмэкъым гъомылэпхээ тlэkly дилхьэу, кlэлэнцыкlyухэр гъусэ ышлхеу, чыюопсым нахь пэблагъэу зекло зыклоклэ — ильфыгъэхэр лъешэу ыгъэчэфыштых.

**Үнэм исыгъэ сабийхэр
икІынхэу зыра-
гъажьэкІэ, сымаджэ
хъунхэ альэкІышт**

МэкІэ-макІэу мы Іофым укъыхэкІыжыныр пстэуми анах шъхъяІэу специалистхэм къыхагъэшы. ХъакІэу уиІахъылхэм, ныбджэгъухэм уафэкІоным ыпэкІэ лъэсэу къэпкІухъаныр къыхэпхын фае. Угу дэхъыкІырэр нахь зэтэригъэупожынымкІэ аш фэлэ шыкІэм ишЦуагъэ къэкІопт.

гъэкы хууцтэп. Унасыгышонэу уфаэмэ уимафэхэр зэрэклохэрэм ульыгпплэн фад Аар о уачынгэлэкээ зыими ыгъэцэктэн ыльзээ ичилтэй.

УиIахъылхэм уасэ афэшI

Унэм мээз заулэм зытисыгхэзэх ухьтэм цыифхэм яунагъохэм нахь уасал афашийурагъэжкагь. Ар тапэкли шүүгч мыйгъэкод. Бэмэ щагуу псэушхъяэхэр зэрагъэгъотыгъэх. Щылэнгыг «жъотым» шъузыхъяжкыг къышуупэблэгъэц цыифхэм ухьтэ адэжкугъэкционэу зын шүшьумыгъэгъупши.

Кіелпцыкіуҳем щагум шұудәтәу шұын дәждегү.

Ны-тыхәр ясабыйхәм адисынхәу маззә е мәзитү аපе иль. А уаҳътәм кіелпцыкіуҳем мызығынхәу шықыләхәр къафау гупшысынхә фәе. Психологхәм зәразоремкә, ежъ ны-тыхәм якіләпцикіуғы агу къағыләккыжай, яғын джәгүләхәр ясабыйхәм арағыштахәмә дәғү. Аш-

ямаафэ зэрэг бакторэр зөвлөхүүтэй хувьгээ. Мэклэ-маклэу ыпеклэ узэрэлсэүчтэй гээм утхажааын фэшл шапхъэу ыпеклэ уилагхээр цыкly-цыклоу уишийлэнийгээ кыхэбгэхжажынхэе фае. Режимын утетэү улсэу зыхъуклэ, пстэури калынфалсаныгцэт.

Зыжъугъэпсэф

Іофшіэнәү шъүиіләр бәу, унәгъо хъыз-
мәтىри аш дыхэтыхъяу, сабыри уинә-
пльэгъу кіехъопсыми, зыбгъэпсэфынәу
уахътә уилән фәе. Щагум уикын е бал-
коным утхъаныш жыы къәпщән фәе.
Аш фәдиз охътә лые шъумыләу къышъу-
щәхъумә — хәти мы чыңпәм зызәригъэ-
деләжъыр къыхәзгъәшы сштоигъу.
Зигъэпсэфынәу тақынъ лые къыхәмыйкәу
зыйорәм телефоным телүнкән, социаль-
нә нәкүлбәхъом ахәхъан, къәбархәм
яджән, е нәмымык! Іофшіэнхәр ығъәцәкін-
хә елъекілә. Аш фәдэ Іофрыгъохъам апае
уахътә жъуғъенәфа ыкыл мафәм жъуғъе-
закінән, ишүүчүхъарәм жәжүгъахъ

ЦЭКІНЭН ИШҮХҮХҮБРЭМ ХЭЖҮҮГЬАХ.
Іовшіэнэր нэмүкіхеми атежьтугащэ-
зэ шуышы.
Зы цығым Іовшіэнэу щылэр зэкіэ
ыгъэцэкін ыльэцкыштэп. Сыхыат заулэрэ
сабыим шъхъэгүсэр льыппльэн ыльэ-
кышт, гъомылапхъэхэри курьеэрм къы-
шан амал шы!

Психологхэм зэралтыгтэрэмкіэ, экспертхэм анаэ зытырадзэгээ мыш фэдэ льэнүүкхөхэр цыфхэм агьецаклэхэ зыхьу-кіэ, гумэклыгъо кызыфамыхынжээ шынчныгъэм хэргозэжжынштых.

ГъОНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай

Республикэ ІэпыІэгъур

Лъэпкъ проектэу «Демография» зыфиорэм кыдыхэлтыгъэу унагъохэу сабый зэрысхэм ІэпыІэгъур ягъэгъотыгъэним, псэукэ амал тэрээхэр яэнхэм, кэлэцыклю кызэрхэхъуагъэм фэш! ягъот кыщымыкленим афытегъэпсыхъагъэу АР-м юфшэннымкэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ юфхъэбзэ зэфэшъхъафхэр зэшүеых.

Шъунааэ тешъодгъадзэмэ тшоигъу, унагъохэм афашэхэрэм зэу ашыщ ящэнэрэ ыкли аш кыккэльыклю сабый кызэрхъуагъэм зэтэгъо ахъщэ тынэу сомэ 50000 зэраратырэр. Ар кэлэцыклю ыныбжь мэзийшүм зехъурэм ыуж, ау мэзихым шомыкызэ, бгъэпсын плъэкъышт.

Джаш фэдэу 2020-рэ ильэсэу тызыхэтым щилэ мазэм и 1-м ыуж къэхъугъэ ящэнэрэ ыкли аш кыккэльыклю сабый мазэ къэс ахъщэ тын кыфэкконуу амал щылэ хъугъэ. Унагъом гьотэу илэр аш исым пэпчч тэлтыгъэу, зым тэфэрэр узэрэпсэун плъэкъышт ахъщэ анахь

маклем фэдитлум нэмисырэмэ, ар ыгъэпсын фит. Республиком кыщатырэр сомэ 9599-рэ мэхъу. Кэлэцыклю ыныбжь ильэсиччим нэсифэкэл ар кыфэклошт.

2020-рэ ильэсэр кызихъагъэм кыщыулахъэу ящэнэрэ ыкли аш кыккэльыклю сабыеу республиком щыпсэурэ унагъохэм къарыхъуагъээр 665-рэ мэхъу. Ау унагъохэм япроцент 34,5-р ары нылэп мы ахъщэ ІэпыІэгъухэм апае лъэу тхыль къэзьтыгъэр.

АР-м юфшэннымкэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ шъукъытеомэ шъуипччэхэм яджэуап жъугъотышт.

Телефонхэр: 8(8772)52-18-86, 57-05-28.

Ахъщэ тынэу зигугуу къэтшыгъехэр зыгъэпсымэ зыштгъохэр юфшэннымкэ ыкли цыфхэр социальнэу къэхъумэгъэнхэмкэ Гупчэм ыкли аш икуутамэу муниципальна образованиехэм ашылхэм яктолэнхэ альэкъышт, МФЦ-м тхыльхэр щатынхэу амал я.

Шъхъэлэхъо

Зарем.

АР-м юфшэннымкэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ информационнэ-правовой отдел испециалист.

Рэзэныгъэ тхыльхэр аратыгъэх

Зэпахырэ узэу коронавирусым зыщыпэуцужыхъэрэ уахтэм. Мыекъопэ къералыгъо технологическэ университетын и Медицинэ институт иофишшэхэм студентахэр ягъусэхэу республиком имединэ учреждениехэм юф ащашэ. Медицинэ институтын иординатор ыкли студент шъэ пчагъэр «льэныкъо плъижъым» щылэхэу COVID-19-р кызэузыхъэрэм язэх.

Лъэпкъ зэфэшъхъафхэм къа-ныбжыкленим зыщыпэуцужыхъэрэ сымэджехъэм къягъэхэм Чечнэм къикыгъэ студентахери ахэтих: Рамазан Амировыр, Ислыам Юсуповыр, Мовсар Идиговыр, Мовлди Каимовыр. Мыхэм ашыщхэр сымэдженхэу игъо ифагъэх, ау аш пае къэмнэу зыфэшгъэх сэнэхъятын юфрашэнныр зэпагъэуэрэп.

Адыгэ Республиком псаунтыгъэр къеухъумэгъэннымкэ иминистрэ иапэрэ гуадэу Максим Коробко студент-медицхэу «льэныкъо плъижъым» щылэхэм апае зэпахырэ узхэм зыщялзэхъэрэ госпиталын илашч рэзэнгъэ тхыльхэр фаригъэхъыгъэх.

Медицинэ институтын ия 5 — 6-рэ курсхэм ашеджэрэ

нэбгырэ 42-рэ врачхэм аготхэу коронавирусым ебэнхэ. Ахэр гурьт медицинэ юфишшэхэм ыкли дезинфекции юфхъабзэхэм ахэлажъэх.

— Зэпахырэ узхэм зыщялзэхъэрэ сымэджехъэм непэ къизнэсигъэм юф щысэшэ, — къе-иуатэ Ислыам Юсуповыр. — Цыфхэм ІэпыІэгъу тазэрэфхъурэмкэ къытфэрэзэхэу «тхашуугъэпсэу» къызэрэтаорэм осэшко етэти.

Студентхэм зэрэхагъэунэфы-кыгъэмкэ, пандемием зыщыпэуцужыхъэрэ охтэ хыльэм дунайм тет медицинэ юфишшэхэр зэкъуигъэуцахъэх ыкли яло зэхэльэу къеуцурэ юфыгъохъэр зэшүаахьх. Джаш фэдэу перьорхуу пстэури зэрээпачыщым ыкли зищыклагъэм сидигъуу ІэпыІэгъу зэрэрагъэгъотыштим тимединэ юфишшэхэм языхъэ тель.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

Хыкум приставхэм къаты

ЯзекІуакІэ зэрэмьтэрэзыр агурагъял

КэлэнІупкІэр игъом зымытыхъэрэм язекІуакІэ зэрэмьтэрэзыр агурагъял йогъэним, зытэфхэрэм пишэдэкІыжь пхъаше ягъэхъыгъэним хыгъум приставхэм аналэ тем.

Пшъэрэльхэр гъэцэкагъэ зэрэхъурэм ежь ышхъэхъэлэ лъэллэе республиком ихъикум пристав шхъаалэ. Хэбзээгъуцуугъэм мы лъэнхъомкэ къыдилтытээрэ шапхъэхэр агъэлэшьгъэх, ны-тихэу зипшъэрэльхэрэ зымыгъэцакленим уголовнэ юфхэр къапагъэтаджхэу къыхэкы. Аш юфыр нэшумыгъэсэу,

алиментхэр игъом ыкли икьюу шъутынхэу хыкум приставхэм къышьоджхэх.

Хыкум приставхэм я Федеральна къулыкъу и Гъэорышилэу Адыгэ Республиком щылэм юфхъабзэу «Хыкум приставхэр — кэлэнцыклюхэм апай» зыфиорэр ильэс къэс зэхэшэ. Алиментхэмкэ чыфхэр къайхъыгъэним пае зипшъэрэльхэрэ зымыгъэцакленим ны-тихэу адэжь хыкум приставхэр makloх, ахэм адэгүүшчэх, язекlyakлэ зэрэмьтэрэзыр агурагъял. Сабыйм илпунклэхэз бхэзэгъэуцугъэм къынъэнфэрэ лъэнхъохэр зымыгъэцакленим администривнэ пшъэдэкІыжь зэрхыхытшым dakloу, уголовнэ юфи къафыззуахын зэралъкыицтыр арало. Зэдэгүүшчэгъуухэм ахэлажъэх динлэжхэх, муниципальнэ образованиехэм, гурьт еджаплэхэм япашчхэр,

къэбар жъугъэм иамалхэм ялыклохэр, нэмикхэри.

Джаш фэдэу кэлэнІупкІэр зымытыхъэрэм юф зыщашэхэр организациехэм ябухгалтериехэр хыкум приставхэм аупльэклух, охтэ гъэнэфагъэм къэралыгъюм икъынхэ зэрэфимытхэм фэгъэхъыгъэ унашьохъэр ашых, административнэ хэбзэукъоныгъэ зэршыгъэмкэ протоколхэр зэхагъэуцох, уголовнэ юфхэр къызэуахьх, чыфэ зытэхъэм ямыльку арест атыральхъэ. Мы унашьохэм зэкэмни пшъэрильэу ялэр зы — сабийхэм къатефэрэр игъом ыкли бирсыр къыпымыкленим ны-тихэу къатыныр ары.

Хыкум приставхэм я Федеральна къулыкъу и Гъэорышилэу АР-м щылэм пресс-къулыкъу.

Шъхадж ынэтгэгу итхагъэр

Сиахыл гупсэхэу сицыэнгээ, слъакьо сиқыитеуционом зиахышхо кыхэзыльхагъэхэм, заор кызэпзычыгъэу, къэралыгъом, цыфхэм зигьашэ афээзытыгъэхэм афэгъэхыгъ СИТХЫГЪЭ.

Цыфым ышхъэ кырыкгуягъэм, инасыг зэрээзэптиуцаагъэм уакытегущийэнир сидигъоки хыльэ. О угукэ кынппэблагъэхэм афэгъэхыгъэу, къэралыгъом, цыфхэм зигьашэ афээзытыгъэхэм афэгъэхыгъ СИТХЫГЪЭ.

Сятэжъэу, сянэ ятэу, къудажэу Къэлэжъ дэсигъэ Кобл Сообук кэли 8 илагъ. Ыпхуу анахыжъэу Сэфэрхан игъашэм колхозым хэтыгъ, ишхъэгъусээр икапзу Алыйрэ Хэгъэгу зэошхом хэклиодагъэх. Аш къыкъэлтыкюре Айсэ ары мы тхыгъэр зыфэгъэхыгъэр. Фатимэ кэлэеgeгъеджэ сэнэхьтээ зэригъэгъотыгъэу ильэсэйбэрэ рылэжъагъ. Айдэмыр а лъэнэхъ къыхыгъагъ, Къэлэжъ иеджаптэ хыисапымкэ щыригъаджэштгэх. Ахэм къакъэлтыкюре Осмэн бжъэхъунымкэ ыкчи шэкъонымкэ теклон щымыагъэу alo. Шэйдэт иофшептэ зэфэшхъафыбэ щылэнгъэм щызэблихъуягъ. Георгий ильэсэйбэрэ хэбзэнчъэу пцэжъые ешэхэрэм якъыхыгъэшын фэбэнагъ, пенсием зэком Рос-

шиухыгъ. 1925-рэ ильэсэйм илэгъухэм ягъусэу комсомолым хэхэгъагъ, ильэситф зытешэ ужым коммунистическэ партием исатыр хэтынымкэ кандидат хуугъэ, 1931-рэ ильэсэйм хагъехъагъ.

1925-рэ ильэсэйм кыщыублагъэу 1928-м нэс Айсэ хэвээхъаахь политикэм ипхырыщиин, Шапсыгъэ районым еджаптэхэр, еджэптэ унэхэр, клубхэр кыщызыгъухыгъэнхэм, гээсэнгъэ цыфхэм ягъэгъотыгъэним илахь мымактэ хилхъагъ, унагъохэм былмышихъэу ялэм икэлхыкъыжын хэлэжъагъ, ВЛКСМ-м ирайон комитет пишэриль кыфишигъэу, комсомол ячейкэхэр къудажэхэм ашигъэпсыгъагъэх.

Аш ыужым, 1928-рэ ильэсэйм, Айгэ Советскэ партийн еджаптэ агъэкогъагъ. Аш щеджээ Шапсыгъэ районым колхозхэр щызэхищэнхэу ыкчи цыфхэм гээсэнгъэ ягъэгъотыгъэним иоф дишлэнэу фагъэзэгъагъ, гээсэнгъэмкэ рай-

медиаль зэфэшхъафхэр кынфагъэшшошагъэху щыт.

Зэо ужым поселкэу Лазаревскэ кызэгъээжым, Айсэ райисполкомым исекретарэу хадзыхыгъагъ ыкчи а ильэс дэдэм Краснодар дэт партийн еджаптэ агъэкогъагъ. Ар кынзухым, СССР-м заготовкэхэмкэ и Министерствэ иуполномоченнэ Айгэ автомон хэкум и Төүцожь район агъэзагъ, 1950-рэ ильэсэйм КПСС-м ирайком партие исекретарэу агъэнэфагъ. Аш ыуж ильэситум ар Кошхъэблэ районым финансхэмкэ иотдел ипэшагъ, 1953 — 1957-рэ ильэсэйм Шэуджэн райисполкомым итхъэмтээ іенатэ ытуыгъ, хэку Советым идепутатыгъ. Шэуджэн ыкчи Кошхъэблэ районхэр зы зашыжыхъэм, Айсэ Кошхъэблэ райисполкомым итхъаматэ игудзэштгэх. 1958-рэ ильэсэйм Всесоюзнэ мэкъумэш къэгъэльтээнэу Москва щыкъуягъэм хэлэжъагъ.

1966-рэ ильэсэйм сымадже хууи, операции хыльэе зашыым ынж сэкъятыгъэ илэу пенсие мюжъыгъ. Арэу щитми, зэклаклоу унэм итыхъажыгъэл. 1967 — 1973-рэ ильэсэхэм Кошхъэблэ районым исберкассэ ипэшагъ, общественнэ пишэрильхэр ыгъэцактэштгэх, КПСС-м ирайком хэтыгъ, мэзэу-мытлоу депутатэу хадзыжъыгъ.

1949-рэ ильэсэйр ары ишхъэгъусэгъэ Мамыг Дарихъан нэйуасэ зыфэхъуягъагъэр. Ар Айгэ хэкум икъудажэу Шэбзинхъаблэ щыщыгъ, яни яти илэжъигъэхэп. Мыекъуапэ дэт кэлэеgeгъеджэ училищыр кынхыгъэу заор къежъагъ, 1942-рэ ильэсэйм кынщыублагъэу, 1945-рэ ильэсэйм нэс, я 131-рэ зенинэ-артиллерийскэ бригадэм хэтэу зэуагъэ, орденэу «За оборону Кавказа» зыфи-

юрэр, медаль зэфэшхъафхэр кынфагъэшшошагъэху щыт.

Зэо ужым поселкэу Шэхапэ дэт кэлэцыклю ылыгыптэ икэлэптуу. Шыпкъагъэрэ зэфагъэрэ зыхэль бзыльфыгъэ ыушыгъ, халэлэгъ, гүкэгъушоштыгъ. Айсэрэ арэе пишэшьщ зэдаптуу, Марыет, Мирэ ыкчи Къадырхъан. Аш нэмийкэу ахэм зы шыпхуу ялагъ. Галинэ сянэшым иапэрэ унагъо къихъухъягъ, ар лъешшэ шу тълэгъуштыгъ, зэшыпхууциими янэ къымылъфы-

ашишлагъ. Блэкыгъэ ильэсэйм дунаим ехыжыгъ.

Марыет Айгэ кэлэеgeгъеджэ институтын іекыб къэралыгъубзэхэмкэ ифакультет кынхуыгъ. Ильэсэйбэрэ индженерызбээмкэ ригъэджагъэх, субтропическе культурэхэм ыкчи къэгъагъэхэм якъэгъэкын пыль научнэ-уштэйпэ институтэу Шъачэ дэтим щылэжъагъ. Филология шлэнгъэхэмкэ кандидатэу, доцентэу Московскэ къэралыгъ социалын университетим икъутамэу Шъачэ щылэм ипащэ егъэджэн-пун иофшэнимкэ игуадзэштгэх, ка-

Сятэжъэу, сянэ ятэу, къудажсэу Къэлэжъ дэсигъэ Кобл Сообук кэли 8 илагъ. Ыпхуу анахыжъэу Сэфэрхан игъашэм колхозым хэтыгъ, ишхъэгъусээр икапзу Алыйрэ Хэгъэгу зэошхом хэклиодагъэх. Аш къыкъэлтыкюре Айсэ ары мы тхыгъэр зыфэгъэхыгъэр.

товскэ телеграфым игъэпсэ-фыпэу поселкэу Лазаревскэ дэтим ипэшагъ. Зынкыльфыгъэхэм анахыкэ Зое сэ сянары. Туапсэ дэт кулинарнэ училищэр кынхыгъэу аш щызэригъэгъотыгъэ пщэрхъэко сэнэхъатымкэ ильэсэйбэрэ Шъачэ щылэжъагъ.

Сообук ильфыгъэхэр анэтэгү итхагъэм рыкыуагъэх, шъхадж икынхъялхыгъуягъ, гушогъуа-би яшыгъэнгъэ кынхэфагъ. Коблхэм янагъо зышлэнхэрэм шулыгэ агу къэмыхыжын, зигугуу дэйкэ ашын зэрахэмымытим сицыхъэ тель.

Анахыбэу иофшэн гъехъягъ щызэшыгъэр Айсэ ары. 1909-рэ ильэсэйм ар къехъугъ. Икъоджэ гупсэ еджаптэ кын-

он отделым инспекторыгъ, ВЛКСМ-м ирайон комитет итхъаматэ игуадзэштгэх...

Дээ къулыкы ужым Шапсыгъэ районым инструкторэу иоф ышлагъ. 1933-рэ ильэсэйм ишьхъээу мазэ Кынчмай къоджэ Советым итхъаматэу агъэнэфэгъагъ. А іенатэ ытуыз Ашпъэрэ коммунистическэ мэкъумэш еджаптэу Краснодар дэтээр кынхыгъыгъагъ. Аш нэүжумы мэлэнхъялхыгъээрэ иофшишлагъ. 1929-рэ ильэсэйм мэкъумэш къэгъэльтээнэу Москва щыкъуягъэм хэлэжъагъ.

Хэгъэгу зэошхом ильэсэйм Айсэ Кавказ фронтын иполит-иофшлагъ, хыльэу къаягъагъ. «Жъоғо Плыжъым» иорден,

тээ юнжы кынхагъэштгэп. Къасломэ сшойгъор Коблхэм янагъо аш фэдэ зэмэзэгъынгъэ гашшээ зэримыльтгээр ары. Зэшхъэгъусэхэм язэфынтыгъ, ясабийхэр зэрагъасэхэрэри щысэтехыпэ пишынэу щытгыгъ.

Айсэ 1983-рэ ильэсэйм ишьхъээу мазэ дунаим ехыжыгъ. Дарихъан аш ынж ильэс 12-рэ псеугъэрэ, Хэгъэгу зэошхом захуягъэр ильэс 50 хүнкээ мэзиц нахыбэ къэмийнагъэу ари тхээжъыгъ.

Пшэшэе нахыжъэу Галинэ Мыекъуапэ дэсигъ. Юридическэ институтэу къалэу Свердловскэ дэтээр кынхыгъэу ильэсэйбэрэ следствиенмкэ организмы ясатыр хэтыгъ, Айгэим ипрокуратурэ, адвокатурэ иофшэнимкэ игуадзэштгэх...

Ныбэ Анзор.

федрэм ипэшагъ. Джи пенсие щыл. Зы пишашэе ыпугъ.

Мирэ Кошхъаблэ дэсигъ. Краснодар культурэмкэ институтэу дэтээр кынхыгъэу, библиотекэрэ ильэс пишагъэрэ иофшлагъ. Пшашъэрэ къалэрэ илэхэу, 2008-рэ ильэсэйм дунаим ехыжыгъ.

Къадырхъан поселкэу Шэхапэ щэпсэу. Айгэ къэралыгъ кэлэеgeгъеджэ институтын филологиэмкэ ифакультет кынхыгъ, ильэс 30-м ехъурэ урысызэмрэ литературэмрэкэ мын поселкэ щыригъэджагъэх. Лазаревскэ районым ирайсовет идепутатыгъ, район хыкумын ильэсэйбэрэ изаседатэлыгъ. Къорэ пхурэ ыпугъягъ.

АР-м хэгъэгу клоцI ЙоффхэмкIЭ и Министерствэ къеты

Цыфхэм закъыфагъазэ

Статистикэм кызыэритьрэмкэ, 2020-рэ ильэсийн иятлонэрэ мэзиц АР-м хэгъэгу клоцI ЙоффхэмкIЭ и Министерствэ нэбгырэ 584-мэ зыкыфагъазагь, ахэм ахэтых обьединение зэфэшхяафхэм ялтыклохэр ыкли юридическэ цыфхэр.

АР-м и МВД исайтэу (www.01.mvd.ru) зыфиоремкэ закъыфэзгээзагъэхэм япчагъэ 160-рэ мэхь.

Нахьыбэу цыфхэм зызфагъэзагъэхэр Урысыем и МВД иотделэу Мыекъуапэ щылэм (276-рэ), Тэххутэмийкое районом (193-рэ) ыкли Мыекъопэ райономкэ (115-рэ) арых.

Хабзэ зэрхэгъезу, цыфхэр нахьыбэу АР-м и Къералыгь автоинспекции иофшэн зыфдэм зыщагъэгъузэ. Уахтэу зигугуу къэтшыгъэм къыриубытэу къулыкъум тхыль 403-рэ къылекхэгъагь.

Гэгэгэгэ 14-рэ Адыгеим щылсэхэр ыкли хвактэу къекуагъэхэм рэзэнгыгэ тхыгъэхэмкэ полицием иофшэхэм закъыфагъэзагь.

Шыгуу къэтэгъэхэй, коронавирус узыр цыфхэм зэпамыхын фэш 2020-рэ ильэсийн гээтхапэм и 27-м къышгээжьагъэу Урысыем хэгъэгу клоцI къулыкъум иуполномоченне пашхэм УФ-м ицыфхэр, іэкыбым къыкыгъэхэр зэрэргээблагъэхэрээр охтэ тъянэфагъэкэ кызызэтэрагъэууцаагь.

Водитель 26-рэ ешъуагъэу къаубытгъэх

Бэдээгүум и 6-м къышгээжьагъэу и 12-м нэс Адыгеим игъогухэм хуугъэшгэгэ 12 къатехъухагь, нэбгыри 7-мэ шьобжхэр атещагъэхэ хуугъэ. Мы уахтэу къыриубытэу аварие 79-у Адыгеим игъогухэм къащыхуугъэхэм зыпари ахэктодагъэп.

Адыгеим и Къералыгь автоинспекции кызыэритьгъэмкэ, хуугъэшгэгэ 23-м льапсэ афхуугъээр апэ клоштыр зэрамыгъашэу чэзыур зэраукъуагъэр ыкли 17-р — гъогурыкъоным ишапхъэхэр зэраукъуагъэхэр арых. Автомобилитм азыфагу иль гъогуанэр зэраукъуагъэм къыхэклэу 14, автотранспорт щытим еутэкигъэхэу хуугъэшгэгэ 13, аш нэмикэу гъогогуи 6-рэ лъэралыкъор тыраутгъэу агъэунэфыгъэх.

Іпшээкэ зигугуу къэтшыгъэ уахтэу къыриубытэу гъогурыкъоным ишапхъэхэр гэгэгэ 2274-рэ аукъуагъэхэу Къералыгь автоинспекцием иподразделениехэм къихагъэшгъэх. Ешъуагъэу автомобилыр зезыфэштигъэ водитель 26-мэ административнэ

пшэдэкыжь атыральхагь. Мыщ фэдэ хуугъэшгэхэр нахьыбэу зыщагъэунэфыгъэхэр Мыекъуапэ ыкли Тэххутэмийкое районыр арых.

Гъогурыкъоным ишапхъэхэр зыукугъэхэ лъэралыкъо нэбгыри 151-мэ административна протоколхэр афызэхагъэууцаагьэх. Инспекцием икулыкъушэхэр водителхэм ыкли лъэралыкъоэхэм закъыфагъазэ гъогум сакыныгъэрэ 1эдэбрэ къышызхагъэфэнэу, гъогурыкъоным ишапхъэхэр амуукуонхэу.

ИпчагъэкI бэу къаахыгъ

Профилактическэ юфхъабзэу «Іушхъэ-2020-рэ» зыфиорем изэхщэн лъагъэкIуатээ наркотикхэр хэбзэнчэу амыгъэзеконхэм лъиплэгъэнимкэ Урысыем хэгъэгу клоцI ЙоффхэмкIЭ и Министерствэ иподразделениеу Мыекъуапэ щылэм къэбар къылекхэхагь ыпекIэ хъапс зытельгыгэ хуульфыгъэу ильэс 36-рэ зыныбжым хэбзэнчэу наркотикир къыригъэкIу.

Къулыкъушэхэм Мыекъуапэ щылсэурэ хуульфыгъэм иунэ къызальхъум, наркотик зыхэль къэкырэ уч гүгэ щыхагъэхэр къырагъотагъэх.

Эксперт-криминалистхэм ушэтынэу ашыгъэхэм кызыэрагъэлтэгъуагъэмкэ, къирахыгъэр къэпэу къычэкыгь. Аш ихылъагьэ грамм 430-м ехууштыгъэ, хэбзэгъэууцугъэм кызыэрэгъенафэрэмкэ, а пчагъээр бэ хуухэрэм ахальтэ. Джащ фэдэу хэбзэхуумаклонхэм къычагъэшгэхэгъэшгэхэгъэр. Игүнэгъухэм ашуигъэблыэз, гъэфэбапIэ ышыгъэу, куандэ 80 фэдиз къыгъэшгэшгэх.

Аш уголовнэ юф къыфызэуахыгь, джащ фэдэу хуульфыгъэр нэмикэ бээджэшгэхэхэм ахэшагъэмэ ауялъэкI.

ГъэпцIагъэ зэрихъагь

УФ-м и Уголовнэ кодекс кызыэритьгъэнафэу «Чыфэ кыыихынным ыльэнкьюокI гъэпцIагъэ зыхэль бзэджэшгэшгэхэ зезыхъан гухэль зилагъэм ехыллагъ» зыфиорем кыдыхэллытагъэу Адыгеим иполицие уголовнэ юф кызыэуихыгь.

Аш льапсэ фэххуугъэр Тэххутэмийкое районым щылсэурэ ильэс 47-рэ зыныбжь хуульфыгъэм банкын чыфэ кыыихыннымкэ документ нэпцIхэр зеришыгъэхэм ехыллагъэу АР-м хэгъэгу клоцI ЙоффхэмкIЭ и Министерствэ Урысыем щынэгъончъэнимкэ ифедральнэ къулыкъу ишьольыр ГъэлорышланIэ игъусэу зэхищгэхэ уялъэкун юфхъабзээр ары.

ХэбзэхуумэкIо къулыкъухэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, 2018-рэ ильэсийн шышхъэу хуульфыгъэр Тэххутэмийкое районым ит банк горэм зыфигъэзагь сомэ миллиони 2,8-м ехуу чыфэ кыыихы шынгью.

Хуульфыгъэм ёшлээ тхыль нэпцIхэр ыгъэхъазыри, финанс организацием ритыгь. Ау документхэм ягъэхъазыри ыклем нигъэсэн ылъэкIыгъэп. Аш итхыльхэр заупъэкIу хынхэгъэхэ зэриагъэр хэбзэхуумэкIо къулыкъухэм къыхагъэшгэх.

Мы уахтэу ехуулIэу уголовнэ юфым изэхэфын макло.

Альэгъугъэм осэшиу фашыгъ

Пальэм диштэу Урысыем и МВД иотделэу Мыекъуапэ щылэм административнэ пшэдэкыжь зытыральхагъэхэр зычээ хэушхъафыкыгьэ чылпэм межведомственнэ зэхэубытгээ уялъэкунхэр щыкIуагъэх.

Аш хэлэжагъэх лыгылтэн къулыкъум, мэшюгээхэсэ инспекцием ыкли Роспотребнадзорын ялтыклохэр. Отставкэм щылэм милицием иполковникэу Николай Киселевыр министерствэ ехыллагъэу юф зышлээрэ Общественнэ советым ыцэкI аш хэлэжагъагь.

Юфхъабзээм изэхэшэнкэ мурадэу ялтыклохэр хэушхъафыкыгьэ приемникым чэсхэм щылекI амалэу ялхэм защагъэгъозэнир ыкли ахэм фитыныгъэу ялхэм аукъхэм уялъэкIу хынхэгъэхэрээр ыкли медицинэ 1эпилэгъу зэраагъэгъотырэм иофигохэм лъыклохэр акIеупчагъэх.

Хэушхъафыкыгьэ приемникым илашэу Александр Шевляковым подразделением иофишэн зыфэдэм, аш чэсхэм фитыныгъэу ыкли пшээрэлтээ ялхэм хъаклэхэр щигзэгъозагъэх.

Лъыклохэм приемникым къялпэхъагь ыкли альэгъугъэм осэшэу фашыгъ. Общественнэ советым илъыклохэр Н. Киселевым кызыэрлиуагъэмкэ, мыщ фэдэ юфхъабзэхэм язэхщэн мэхъанэшхо иI, сыда пломэ хэгъэгу клоцI къулыкъум иучреждениехэр зэрэзэтэгъэпсихъагъэхэр, юфшэн зыфэдэр нафа къыпфаши.

Къзыгъэхъазырыгъэу КIАРЭ Фатим.

Футбол

Ешэгъоу яІэштхэр гъэшгъоных

Урысыем футболынкээ иапшьэрэ куп щыкюре зэнэкъокъур мафэ къес нахь гъэшгъон зэрхъурэм тегъэгушо.

Зэтэгъапшэх

2019 — 2020-рэ ильэс зэнэкъокъум ия 29-рэ зэлукігъу хэм якіеуххэр зэтэгъапшэх.

«Урал» — «Арсенал» — 1:3, «Крылья Советов» — «Краснодар» — 0:0, «Спартак» — «Ахмат» — 3:0, «Зенит» — «Оренбург» — 4:1, «Рубин» — «Ростов» — 0:0, «Локомотив» — ЦСКА — 2:1, «Уфа» — «Динамо» — 0:1, «Тамбов» — «Шахцэ» — ешлагъэхэп.

Сердар щытхъум лъыхъурэп

«Зенит» ауж кынэрэ «Оренбургым» зэрэтекчийгээр дгэшшагъорэп. Тигуапэу кыхэдгээшчирэп Сердар Азмун изеклияк ары. «Зенит» 3:1-у «Оренбург» теклоштыгэ. С. Азмун гъогогуитло къелапчъэм Иэгуаор дидзаг.

Ешэгъур аухынкээ такынкыту фэдиз къенагаа «Зенит» ыпэкэе илтыг. С. Азмун ухумаклохэр псынкіеу кызэринэхъях, изакьюу къелепчъеутым екүг. Ящэнэрэ Иэгуаор Сердар дидзэштэу тигуагъээ, къелапчъэм дэуагъэп. Иэгуаор Артем Дзюбэ ритыг. Къелепчъэм А. Дзюбэ дауи, Иэгуаор хъагъэм щычэрэггүг — 4:1.

А. Дзюбэ къелапчъэм Иэгуаор зэрэдидзагъэр арэп кыхэдгээшчимэ тшонгъор.

2019 — 2020-рэ ильэс ешэгъум къелапчъэм анахыбэрэ дээзыдзагъэхэм Артем Дзюбэрэ Сердар Азмунрэ ашыгы. Тууми 16 зырыз хъагъэм Иэгуаор радзаг. «Бомбардир анах дэгү» зыфилор щытхууцээр къелапчъэм анахыбэрэ дээзыдзагъэм фагъэшшошшт.

— Сэ щытхуу сфалоштыр арэп ыфыгто шхъаэр, командау сзыгхэтим гъехъагъэ зэришыщим сзызэрхэлажъэрэ ары нахь ыфыр, — кынчайг С. Азмун. — Артем Дзюбэ сыйфешушо.

ТекІуагъэри, зышуахъыгъэри мэгушло

«Спартак» 3:0-у «Ахмат» зытком, ешлакіеу кыгъэлэгъуагъэм тигъэгушуагъ. Роман Зобниным дахэу хъагъэм Иэгуаор дидзаг. Александр Соболевым ухумаклоор «ыгъеунази», гъогогуитло Иэкіеуагъ. Ешлаклоу кынпэгъокыгъери, къелепчъеутыри гыгъэлпэхъухи, къелапчъэм Иэгуаор дидзаг.

«Спартак» иешлакіе кызэрэгъотыжырэм фэшл клубын ишащхэр мэгушлох. «Ахмат» зэлукігъур 0:3-у шуахыгъэми, тренер шхъаалэу Игорь Шалимовым кызэрериуагъэу, «Ахмат» мэгушло апшьэрэ купым кызэрхэнжыгъэм фэшл.

«Краснодар» гүгъэ иI

Алэ итхэмрэ ауж кынхэрэмрэ язэлукігъухэри гъэшгъон нэу маклох. «Краснодар» тегэгүгъэ, ау «Рубин» кыткечуагъ, «Крылья Советов» кышшуихъын юльэкигъэп.

«Краснодар» дахэу ешлэ, бэрэ ыпекіе елты шхъае, ухумэн ыфыгъохэр зэригъэцакігхэрэм щыклагъэхэр афэхъух. Опйт зиэу хэтир бэ, ау командэм иешлакіе икьюу кымыгъотыгъэм фэд. «Крылья Советов» зылокіэм, судьям Уткиныр ешлаплэм кынзэрэригъэгъэм кыхэдгээшчирэп зы: ешлаплэм кынгъэхъя Уткиныр зекуагъяа.

Ешэгъум 2 «Краснодар» кынфэнагъ, ау ятлонэрэ чыпілэм фэбэнэн ылъэкыщми къешгъэхъяа.

А. Миранчук къахэшы

«Локомотив» ЦСКА-м зылока-кіэм, Алексей Миранчук пенальтикіе гъогогуитло хъагъэм Иэгуаор дидзаг.

ЦСКА-м иешлаклоу М. Влашич «Локомотив» икъелапчъе Иэгуаор зыдэзэм, 1:1 пчагъэр хъугъэ. Зэнэкъокъур арэущтэу аухынныр нахь тэрэзгүг. Аухырэ такынкхэм «Локомотив» ыпекіе илтыгъэ ЦСКА-м иухумакло Иэгуаор ошэдэмышшэу тифи, А. Миранчук ятлонэрэ пенальтир И. Акин-

феевым кыгъэгъунэрэ къэлапчъэм дидзаг, 2:1-у «Локомотив» текуагъ.

«Реал» дышъэр ыхъыгъ

Испанием изэнэкъокъу хэлэжъэрэ командэхэри бэдээгъум и 16-м зэдешлагъэх. «Реал» зичэзуу зэлукігъум теклонигъэр кыншыдхи, дышъэр кынфагъэшшошагъ. Тренер шхъаалэу Зинедин Зидан, ар зипэшэ ешлаклохэм тафэгушо, ешлакіе дахэ къагъэлэгъуагъ.

«Тхашъуегъэпсэу» арајожы

Урысыем футболынкээ изэнэкъокъу хэлэжъэрэ командэхэхэя 29-рэ ешэгъухэм ахэлэжъагъэхэр медицинэм ыофышшэхэм, волонтерхэм лъэшэу зэрэфразэхэр зэхэшаклохэм къялуагъ.

Зэлукігъухэр рагъэжъэнхэм ыпекіе ешлаклохэр, судьяхэр майкэ фыжхэр ашыгъыхаа ешлаплэм кынхагъэх. Зэпахырэ узым дунаим щыпэуцугъэхэ врачхэм нахь тэрэзгүг. Аухырэ такынкхэм «Локомотив» ыпекіе илтыгъэ ЦСКА-м иухумакло Иэгуаор ошэдэмышшэу тифи, А. Миранчук ятлонэрэ пенальтир И. Акин-

купым хэтхэм очко пчагъэу ялэр, чыпілэу зыдэштихэр кынхэтэутых.

1. «Зенит» — 69
2. «Локомотив» — 54
3. «Краснодар» — 49
4. ЦСКА — 47
5. «Ростов» — 45
6. «Динамо» — 38
7. «Арсенал» — 37
9. «Спартак» — 36
10. «Рубин» — 35
11. «Урал» — 35
12. «Шахцэ» — 33
13. «Ахмат» — 31
14. «Тамбов» — 28
15. «Крылья Советов» — 28
16. «Оренбург» — 24.

Я 30-рэ зышуахъутыгъэр

22.07, 19:00

«Ростов» — «Зенит»
«Краснодар» — «Ахмат»
ЦСКА — «Тамбов»
«Динамо» — «Оренбург»
«Рубин» — «Спартак»
«Крылья Советов» — «Шахцэ»
«Урал» — «Локомотив».

Шынаалэ тешьудэ: бэдээгъум и 19-м «Краснодар» «Динамэм» Краснодар щыууклэшт.

Урысыем и Кубок

Хэгъэгүм футболынкээ изэнэкъокъу дышъэр кыншыдхи, Кубок кынфагъэшшэнэм фэбэнэрэ командахэу финалынкъом нэсигъэхэр бэдээгъум и 19-м зэдешшэштых.

- «Зенит» — «Спартак»
«Урал» — «Химки».

«Зенит» хэгъэгүм изэнэкъокъу дышъэр кыншыдхи, Кубок кынфагъэшшэнэм фэбэнэрэ. «Спартак» «Ахмат» зылокіэм, ешлакіе дахэ кынгъэлэгъуагъ. Кубокм фэгъэхъыгъэ ешэгъур гъэшгъон хууцгаа тэлтэйт.

Зэлукігъур Санкт-Петербург щыуахъутыгъэр, сыхьатыр 18:10-м аблэшт.

Ильэс ешэгъур зэрэкчийгээр зэхэшаклохэм зэфахыссыжышт. 2020 — 2021-рэ ильэс зэнэкъокъум зыфагъэхъазыры.

ЕМТЫЙЛН Нурбий.

Зэхэзыгъэр ыкыи кыншыдзыгъэхъэр:

Адыгэ Республикаа лъялкы Йофхэмкіэ, Іэкыб къэралхэм ачылсаурэ тильэлкэгъэхъэрэ адыярэз эзхыныгъэхъэмкіэ ыкыи къэбэр жууцгаа иамалхэмкіэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшчи: 385000,

къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кіэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхъэрэ 5-м эмыхъхэрэ ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу щытэп. Мы шапхъэхъэм адимыштэрэ тхъагъэхъэр редакцием зэкчегъэхъэрэ. E-mail: adygoe@mail.ru

Зышуахъутыгъэр: Урысыем Федерацием хэутийн Йофхэмкіэ, телефон-радиокъэтынхэмкіэ ыкыи зэлъы-Іэсикіэ амалхэмкіэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпіл гъэйоры-шапл, зираушыхъатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышуахъутыгъэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкіи пчагъэр 4499

Индексхэр П 4326
П 3816

Зак. 1295

Хэутийн узцы-къэлхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00

Зышуахъутыгъэр Сыхьатыр 18.00
уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъаїэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаїэм игуадзэр Мэцлиэкъо С. А.

Пишидэгъыжыз хынчырэ секретарыр Тхъаркъохъо А. Н.